

**NORRLAND
SVAGT UPPÅT**

Jämtland sticker ut
som i särklass
starkast i Norrland
och överträffar även
riket med marginal.

**STARK ÅTERHÄMTNING
FRÅN I VÅRAS**

NORRLANDSFONDEN

Konjunktur barometern

2020

Undersökningen baseras på data från Konjunkturinstitutets barometer för oktober. Den omfattar 2 400 företag i de fem norrlandslänen. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät med ett flertal frågor som syftar till att mäta nuläget i näringslivet samt en indikation på hur företagen ser på den närmaste framtiden.

VÄRLDSLÄGET I KORTHET

VÄRLDSEKONOMIN ÄR VOLATIL

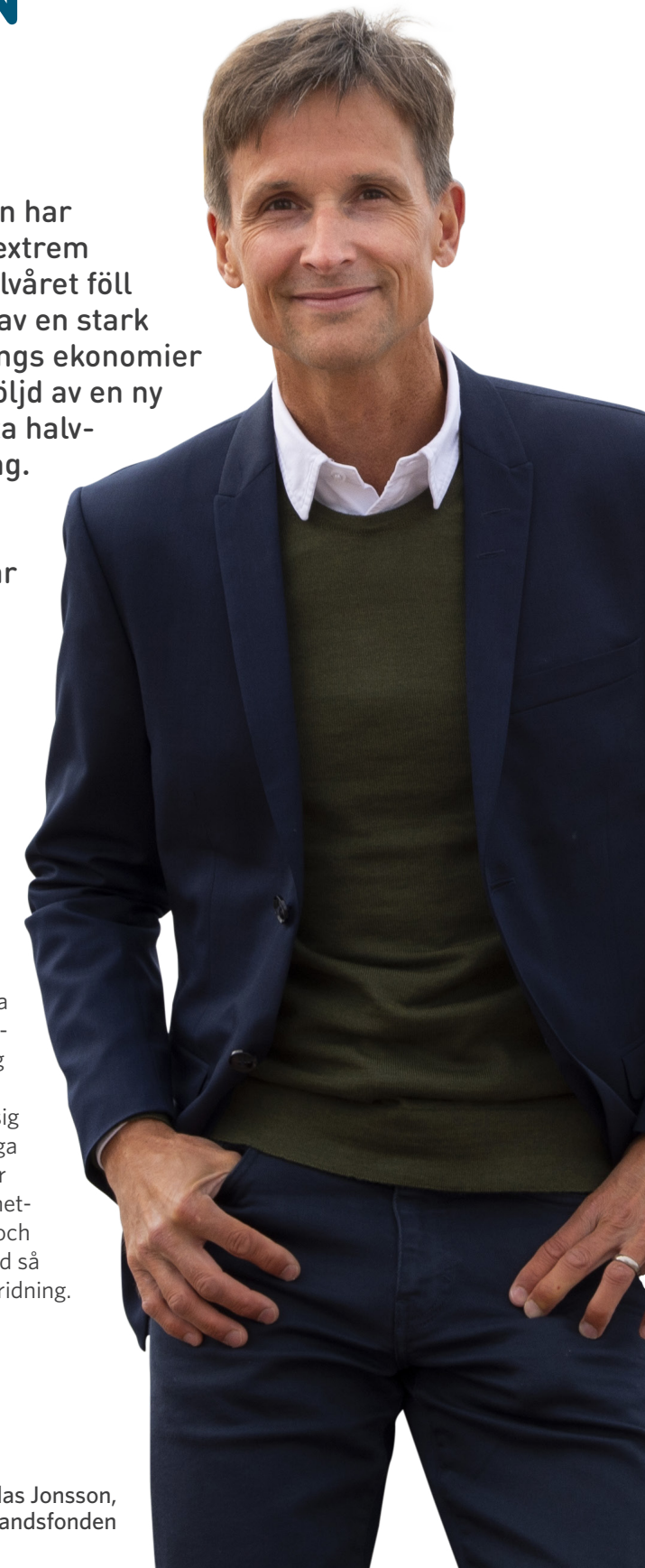
Ner, upp och sedan ner igen. Världsekonomin har på grund av pandemin gått in i en period av extrem makroekonomisk volatilitet. Under första halvåret föll globala BNP snabbt och djupt, vilket följdes av en stark återhämtning under sommaren. Men nu stängs ekonomier åter ner med dystrare framtidsutsikter till följd av en ny våg av pandemin. Efter raset under det första halvåret i år har det skett en kraftig återhämtning. Förtroendet har förbättrats, orderingången inom industrin har ökat markant i många länder och arbetsmarknadsindikatorerna har återhämtat sig. Det tredje kvartalet överraskade på många sätt med sin styrka.

Återhämtningen kommer att domineras av stora skillnader mellan regioner och sektorer. Kina verkar vara på en mer stabil tillväxtbana, som om det fortsätter, också kommer att ge stöd till en global återhämtning där ljusare exportutsikter bidrar. Bidens seger i presidentvalet säkerställer stora finanspolitiska stimulanser i USA under 2021 och 2022. Dessutom väntas infrastrukturinvesteringar och andra "gröna" investeringar öka framöver, men de satsningarna tar längre tid att genomföra och därmed dröjer effekterna på ekonomin. Bidens ekonomiska plan förväntas inte genomföras fullt ut, men satsningarna kommer att ge en betydande skjuts till ekonomin och en fullständig återhämtning i BNP-nivån förväntas först mot slutet av 2021.

Världshandeln med varor har under sommaren återhämtat sig betydligt och förväntas fortsätta uppåt, om än långsamt. Många sektorer som drabbas hårt av nedstängningarna står även inför utmaningar på längre sikt, bland annat på grund av ökad internet-handel och klimatomställningen. Sektorer såsom resor, kultur och många andra tjänster kommer att fortsätta att kämpa i motvind så länge människor undviker platser där det finns risk för smittspridning.

(Källa: Konjunkturinstitutet, SCB, Swedbank)

Niklas Jonsson,
vd Norrlandsfonden

SVERIGE SOM HELHET

En sektor som drabbats särskilt hårt under coronakrisen är restaurangbranschen, som tappade mer än hälften av omsättningen under våren.

I CORONAKRISENS FOTSPÅR

Stora delar av ekonomin fick sig en rejäl törn när coronaviruset bröt ut under det andra kvartalet. Exporten och industriproduktionen, som minskade kraftigt i spåren av hårda restriktioner på våra viktiga exportmarknader har dock återhämtat sig bättre än väntat. Den senaste tidens ökande smittspridning, inte minst i Europa, reser dock farhågor för återhämtningen. Det verkar dock inte som att vårens totala nedstängningar ute i Europa kommer att upprepas och därför väntas inte industrin drabbas lika hårt som i våras.

Den svenska ekonomin är till stor del tudelad och medan omsättningen faller för tjänster som bygger på sociala kontakter och resor, stiger den för de varor vi konsumerar hemma. En sektor som drabbats särskilt hårt under coronakrisen är restaurangbranschen, som tappade mer än hälften av omsättningen under våren. Återhämtningen under sommaren var dock stark men under de senaste månaderna har den stannat av och omsättningen låg i slutet av oktober på cirka 15 procent under fjolårets nivå.

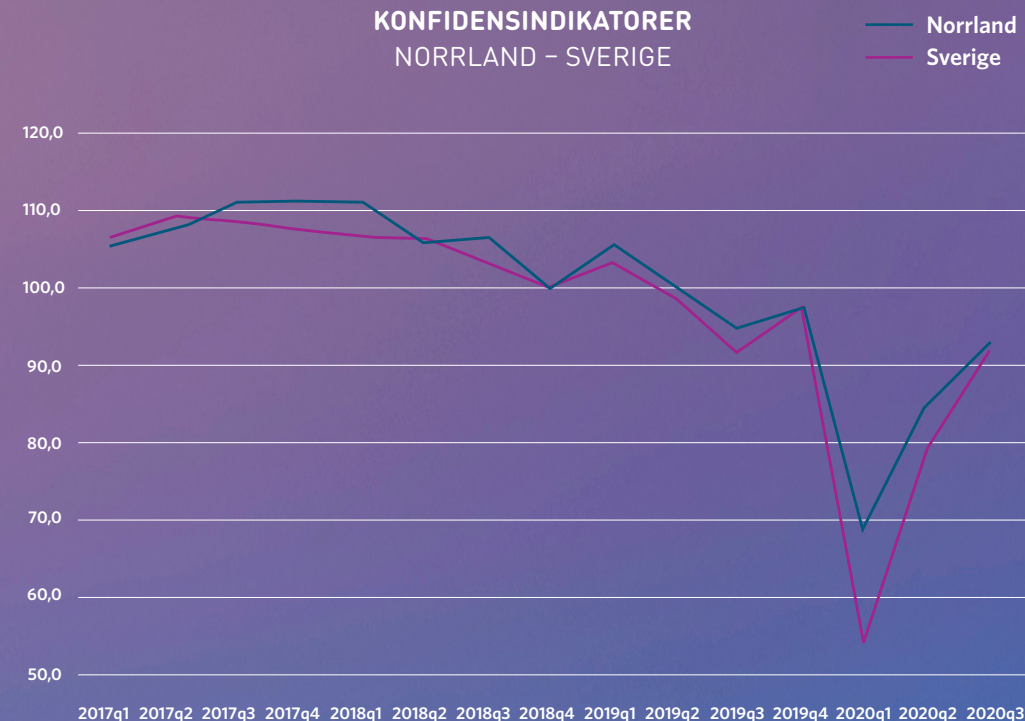
Underskottet i de offentliga finanserna i år blir betydligt mindre än väntat. Det hänger samman med att ekonomin har börjat återhämta sig och att många krisåtgärder blev billigare än beräknat. Men det är tydligt att krisen är utdragen och det finns många delar av ekonomin som är betydligt mer påverkade än andra. Finanspolitiken behöver därför vara fortsatt expansiv under flera år framåt. (Källa: Konjunkturinstitutet, SCB, Swedbank)

NORRLAND SVAGT UPPÅT

Konfidensindikatorn för Norrland som helhet har stigit från historiskt låga 69 till 92,9 i oktober.* För närvarande är Norrland marginellt starkare än riket, som bottnade på mycket svaga 54 i april. Samtliga sektorer i det norrländska näringslivet förutom byggsektorn har bidragit till uppgången. Konfidensindikatorn för Norrland är fortfarande svag, men nästan tillbaka på den nivå den var för ett år sedan.

* Ett värde >110 indikerar att läget är mycket starkare än normalt, 100-110 starkare än normalt, 90-100 svagare än normalt, <90 mycket svagare än normalt.

KONFIDENSINDIKATORER
NORRLAND – SVERIGE

DETALJHANDELN

Detaljhandelns konfidensindikator steg från 84,9 i april till 104,3 i oktober. Det är förväntningarna på försäljningsvolym och prisutvecklingen som förklarar ökningen. Dagligvaruhandeln är fortsatt stark.

DAGLIGVARUHANDELN ÄR FORTSATT STARK.

+19,4

FRÅN APRIL TILL OKTOBER

TJÄNSTESEKTORN

Tjänstesektorns indikator är fortsatt den indikator som visar på det svagaste läget. Jämfört med vårens svaga notering på 62,4 i april ökade indikatorn till 87,3 i oktober. Uppgången förklaras av stigande förväntningar på framtida efterfrågeutveckling samt något mindre negativa signaler rörande nuvarande efterfrågan.

Denna bransch innehåller även hotell- och restaurangföretag som, även om de har sett en liten förbättring, upplever läget som mycket svårt till följd av pandemin.

+24,9

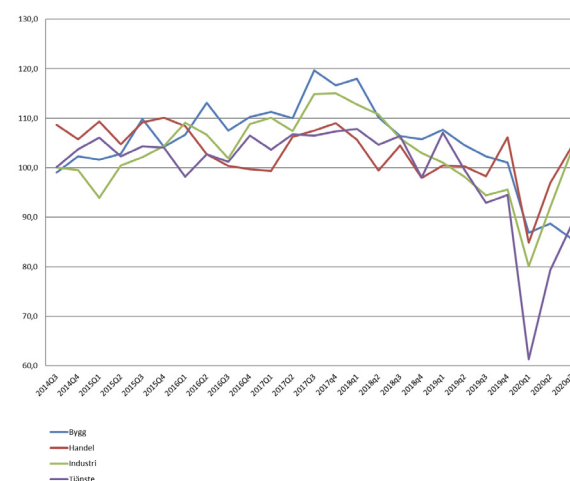
FRÅN APRIL TILL OKTOBER

BYGG- OCH ANLÄGGNINGSVERKSAMHET

Bygg- och anläggningsverksamhet är den mest pessimistiska branschen. Det är framför allt låga orderstockar som oroar företagen i byggsektorn. Detta är tvärtom mot läget för branschen i riket som helhet.

KONFIDENSINDIKATORER VERKSAMHETER

BESÖKSNÄRINGEN

Besöksnäringen i Sverige genomlider just nu sin svåraste kris någonsin. Till exempel har hotellens intäkter från logi minskat med hisnande 67 procent sedan mars jämfört med samma period förra året enligt en undersökning från Benchmarking Alliance, säger Niklas Jonsson, vd för Norrlandsfonden.

BESÖKSNÄRINGEN I SVERIGE GENOMLIDER JUST NU SIN SVÅRASTE KRIS NÅGONSIN.

TILLVERKNINGSINDUSTRIN

Tillverkningsindustrins konfidensindikator har stigit från pessimistiska 80 i april till 103,6 enheter i oktober. Här är de norrländska industriföretagen mer positiva än övriga svenska bolag i samma bransch.

Det är framför allt de högre förväntningarna på framtida produktion som förklarar uppgången. Företagen har också en mer positiv syn på både nuvarande lagersituation och orderstock.

MEST POSITIVA ÄR INDUSTRIFÖRETAGEN I JÄMTLAND.

+23,6

FRÅN APRIL TILL OKTOBER

NORRLANDS- LÄNEN

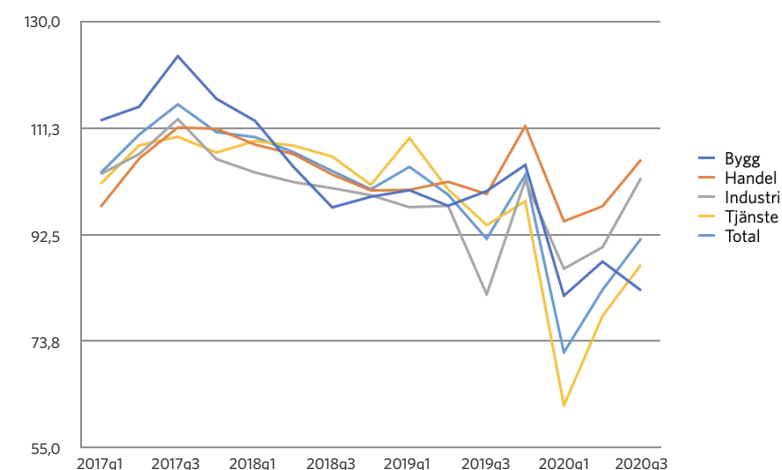
HANDELN ÄR EN AV DE STARKASTE
BRANSCHERNA I LÄNET.

GÄVLEBORG

Konfidensindikatorn för företagen i Gävleborg är mycket starkare än i våras och nu på samma nivå som för ett år sedan.

Starkaste branschen är handeln och tillverkningsindustrin. Handeln känner av en ökad efterfrågan och en gynnsam prisutveckling. Industrin upplever ökande orderstockar. Byggsektorn signalerar om en kraftigt försämrad orderstock och svag efterfrågan. Tjänstesektorn är den svagaste branschen även om återhämtningen från vårens bottenläge har varit stark.

”

Totalt sett upplever näringslivet i Gävleborg samma läge som riket som helhet.

Tillverkningsindustrin och handeln har gått bättre än förväntat sedan vårens låga notering och överträffar läget för ett år sedan. Byggsektorn har gjort en omvänd resa och är svagare nu än för ett år sedan och bara marginellt starkare än i våras. Totalt sett upplever näringslivet i Gävleborg samma läge som riket som helhet.

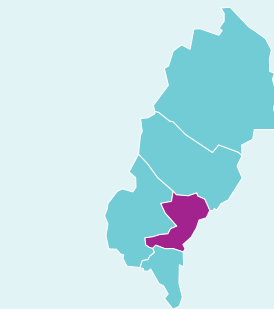
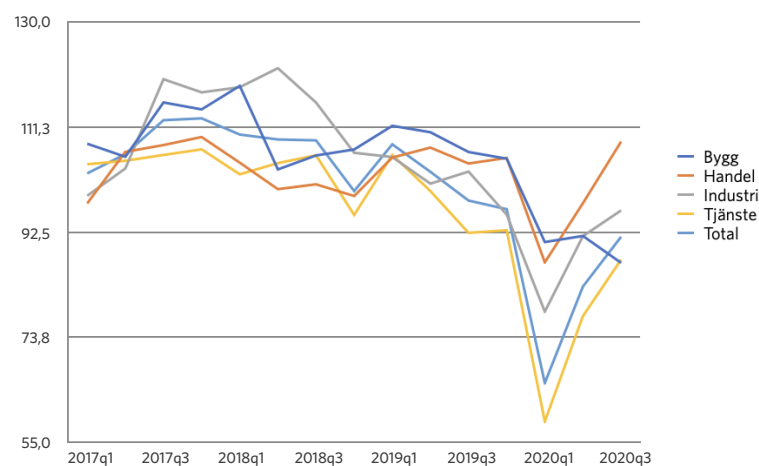
DIGITALA TJÄNSTER HAR KLARAT
SIG BRA UNDER PANDEMIN.

VÄSTERNORRLAND

Näringslivet i Västernorrland upplevde den djupaste svackan bland norrlandslänen under våren. Detta har nu återhämtats starkt och läget ligger nu på samma nivå som riket.

Starkaste branschen är handeln och tillverkningsindustrin. Den starka efterfrågan inom handeln drar upp förväntningarna även för framtiden. Industrin upplever ökad efterfrågan och ser ökad aktivitet på exportmarknaden. Byggsektorn signalerar om en kraftigt försämrad orderstock och svag efterfrågan. Tjänstesektorn är den svagaste branschen även om återhämtningen från vårens bottenläge har varit stark.

Totalt sett upplever näringslivet i Västernorrland samma läge som riket som helhet.

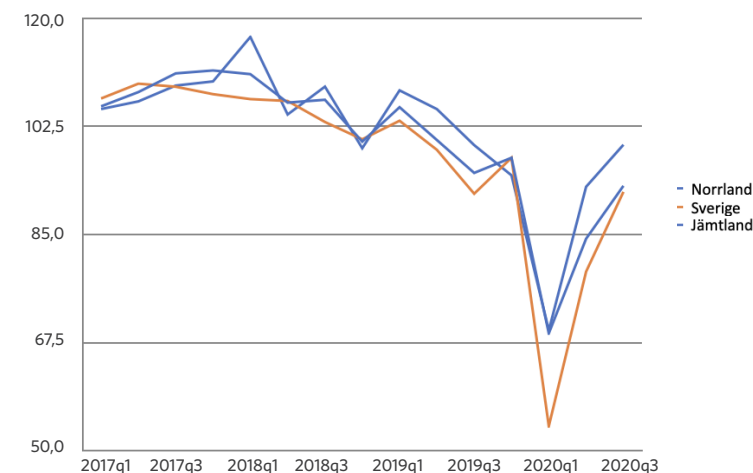
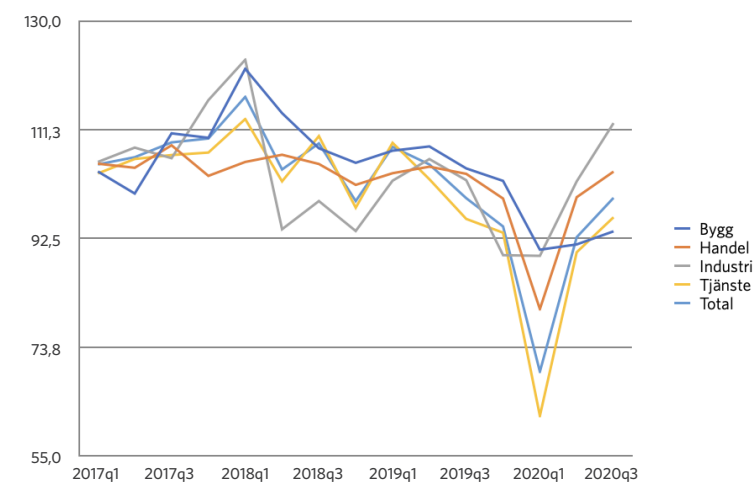
Tjänstesektorn upplevde en nedgång under våren, men detta har nu återhämtats rejält och är nu uppe på nästan samma nivå som för ett år sedan. Totalt sett upplever näringslivet i Västernorrland samma läge som riket som helhet.

TILLVERKNINGSINDUSTRIN ÄR EN AV
DE STARKASTE BRANSCHERNA I LÄNET.

JÄMTLAND

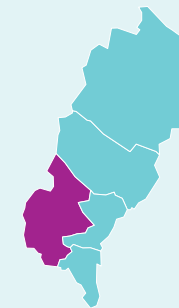
Jämtland sticker ut som i särklass starkast i Norrland och överträffar även riket med marginal.

Samtliga branscher förbättrade sina konfidensindikatorer sedan i våras och även byggsektorn visar en svagt stigande trend i senaste mätningen. Tillverkningsindustrin med en konfidensindikator på 112,4 går alltså ganska starkt och uppvisar den största framtidsstron i Norrland.

Även om svackan under våren var djup så har återhämtningen varit stark.

De privata tjänstenäringarna i länet går också starkast i Norrland. Även om svackan under våren var djup så har återhämtningen varit stark och nu är läget nästan normalt. Det är framför allt förväntningarna på de närmaste sex månadernas försäljning som drar upp konfidensindikatorn.

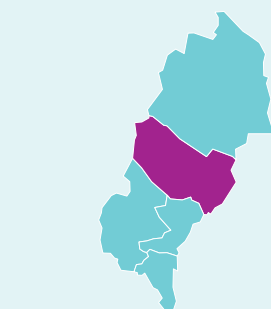
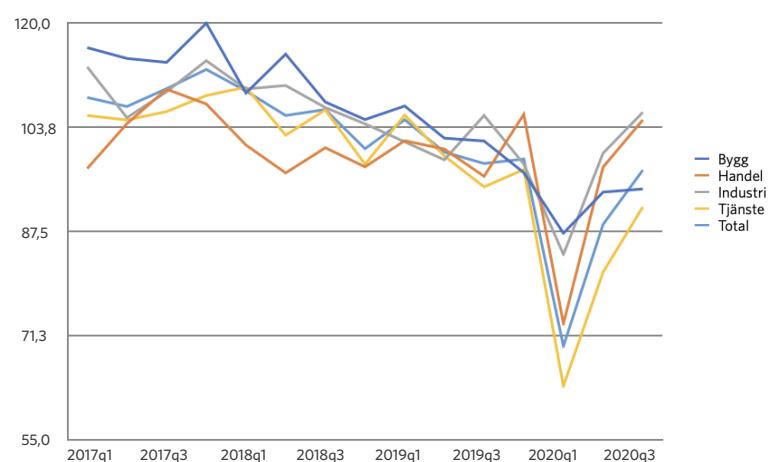
BYGGBRANSCHEN STICKER UT
SOM STARK I VÄSTERBOTTEN.

VÄSTERBOTTEN

Den starkaste branschen i Västerbotten är tillverkningsindustrin. Där råder nästan normalläge.

Även handeln tuffar på bra. Byggbranschen sticker ut som stark jämfört med övriga län. Det råder nästan normalläge och det är marknadsutsikterna i byggbranschen det närmaste året som upplevs som positiva. Tjänstesektorn går också bättre än i Norrland som helhet och även om efterfrågan just nu är svag förväntas den förbättras betydligt närmaste halvåret.

”

Västerbotten är det starkaste länet efter Jämtland.

Västerbotten är det starkaste länet efter Jämtland. Den totala konfidensindikatorn ligger betydligt högre än Norrland och riket som helhet.

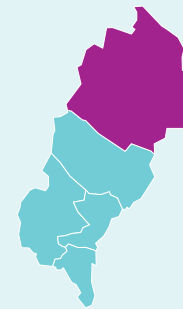
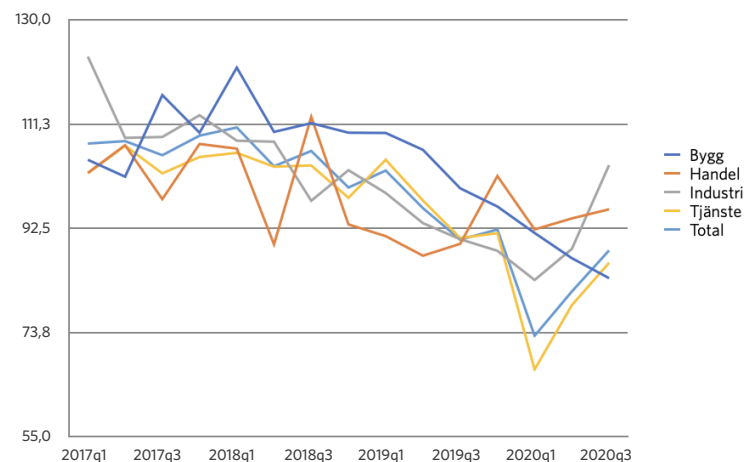
TRÄVARUINDUSTRIN HAR UTVECKLATS BRA BLAND ANNAT TILL FÖLJD AV ATT PRIVATPERSONER ÖVER HELA VÄRLDEN PASSAR PÅ ATT BYGGA OM HEMMA UNDER SIN KARANTÄNTID.

NORRBOTTEN

Norrbotten är det län som uppvisar den svagaste konfidensindikatorn.

Byggbranschen har försvagats successivt under en längre tid och har nu den svagaste konfidensindikatorn i Norrland. Även privata tjänstenäringar går svagt medan industrin går relativt starkt och där ser kurvan ut att gå rakt uppåt. Industrin upplevde inte heller någon större svacka under våren. Det är en stark exportefterfrågan som drar upp framtidstron och företagen bedömer att den kommer att fortsätta.

”

Förväntan på framtida orderstock drar ned siffrorna.

Det är lite överraskande att byggsektorn i Norrbotten har så svag konfidensindikator. Ser man närmare på siffrorna så är det förväntan på framtida orderstock som drar ned.

KOMMENTARER FRÅN FÖRETAGEN

SCANARC

Högteknologiskt företag inom metallindustrin, Hofors

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi upplever läget i vår bransch som positivt. Speciellt för oss eftersom våra affärer baseras på den nationella och globala strategin att man vill elektrifiera och minska sitt beroende av fossila bränslen. Det är inget som försvinner bara för att konjunkturen inom industrin går nedåt ett tag.

Hur har era affärer påverkats av pandemin?

Kortsiktigt har det påverkat vårt marknadsarbete. Normalt sett bygger vår marknadsföring mycket på personlig kontakt och på närvaro hos kunderna. Nu när vi inte kan resa får vi använda nya metoder för att ha kontakt med kunder.

Har ni fått ändra på något i era marknadsstrategier för att möta effekterna av pandemin?

Vi har fått bli mer digitala. Idag kör vi korta intensiva videomöten. Annars är strategin densamma.

Vad tror ni om marknadsläget för er närmaste året?

Vi tror på positivt marknadsläge det närmste året. Idag attraherar vi pionjärerna i industrin, de som vill ligga i frontlinjen avseende ny teknik och vi bedömer att många fler kommer att följa i deras fotspår.

MARIA SWARTLING
SENIOR INGENJÖR, SCANARC

HALDOR

Utvecklar användarvänliga pedagogiska verktyg för skolor, Sundsvall

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi upplever läget i branschen positivt. Skolorna behöver moderna verktyg för digital undervisning och lärande. Speciellt i dessa tider. Jag sitter i styrelsen för branschorganisationen Swedish Edtech och vi EdTech-företag är bra på att samarbeta inom branschen för att kunna erbjuda kunder säkra tjänster som kompletterar varandra.

Hur har era affärer påverkats av pandemin?

Användandet av Microsoft Teams har växt lavinartat under året och under våren dubblade vi antalet betalande användare av våra plattformar. Den trenden fortsätter. Jättespännande tycker vi. Lärare och elever behöver moderna, användarvänliga plattformar för att kunna klara de utmaningar som kommer med ökad distansundervisning.

Har ni fått ändra på något i era marknadsstrategier för att möta effekterna av pandemin?

Normalt sett deltar vi på mässor men nu har vi fått tänka om. Nu jobbar vi mycket med webinarier, både egna och i samarbete med andra. Vi har tagit fram ett koncept som heter Haldor & Friends som varit mycket lyckat. En annan framgångsfaktor är samarbetet med Microsoft där vi når ut bra via deras nätverk.

Vad tror ni om marknadsläget för er närmaste året?

Vi tror på ett väldigt positivt marknads-läge det närmaste året. Just nu rekryterar vi ytterligare två personer till vårt huvudkontor i Sundsvall.

SARA ZETTERBERG
VD, HALDOR

NIEHKU

Exklusivt äventyrshotell, Riksgränsen, Kiruna

Hur upplever ni läget i er bransch?

Det har varit ett intressant år, kan man lugnt säga, med snabba kast och väldigt svårnavigerat. Sådant som gällde igår gäller inte idag och man har varit tvungen att förhålla sig till det. Jag tror att ganska stor osäkerhet råder i branschen överlag. Vi som verkar i besöksnäringen vet inte riktigt hur vi ska förhålla oss till morgondagen.

Hur har era affärer påverkats av pandemin?

Jag tror att vi på Niehku mot slutet av året kommer att se att vi är ett av de företag som har klarat oss bra. Vi har lyckats ställa om och vi har satsat på nya saker. Vintertid har vi en liten stadig kundkrets med återkommande gäster som vi har kunnat ha en bra dialog med och på så vis lyckats göra det bästa av situationen.

Har ni fått ändra på något i era marknadsstrategier för att möta effekterna av pandemin?

Vi noterade en tydlig uppgång av gäster under sommaren och det var många personer som reste inom Sverige och som upptäckte Niehku Mountain Villa och våra vandringsprodukter. Detta ska vi fortsätta utveckla även nästa år.

Vad tror ni om marknadsläget för er närmaste året?

Vi är i princip fullbokade i vinter med undantag för några mindre luckor för att kunna ha lite kapacitet för viss typ av gäster som vi vet kommer att höra av sig. I nuläget är vi väldigt nöjda med bokningsläget. Sammanfattningsvis har vi en stark positiv framtidstro.

JOHAN "JOSSI" LINDBLOM
MEDGRUNDARE OCH DELÄGARE,
NIEHKU MOUNTAIN VILLA

SLUTSATSER OCH KOMMENTARER

Förutom att Norrlandsfonden använder konjunkturinstitutets material för marknadsutsikter och för att mäta konjunkturindex, så finns också en nära kontakt med kunder och samarbetspartners i alla branscher i Norrland,

”

Sammanfattningsvis stämmer den bild som konjunkturinstitutets siffror visar med den bild vi får av våra kunder. Bilden kompliceras av pandemin som på kort tid kan ändra hela spelplanen genom att förändra våra kunders marknadsförutsättningar. En ökad smittspridning som vi nu sett påverkar också företagens framtidstro.

PRIVATA TJÄNSTENÄRINGAR uppvisar en spridd bild. Många av de utbildningskonsulter och andra tjänsteutövare som normalt sett samlar folk i grupp har haft en kärv period. Detsamma gäller dem som är beroende av resande i sina uppdrag. Däremot har det varit goda tider för företag som tillhandahåller verktyg för fjärrmöten och distansarbete. De har haft fullt i orderböckerna och kunnat expandera. Spelutvecklingsbolagen har utvecklats till följd av att många har använt sin karantäntid till att spela och som plattform för virtuell social samvaro. En intressant reflektion är att turismnäringen, som i undersökningen ingår i privata tjänstenäringar, har olika förutsättningar på olika platser i Norrland.

”

Turismföretagen i norra Norrland har ofta utländska gäster som helt uteblev efter pandemins utbrott. I södra Norrland har många företag fått fler kunder från Mälardalen, som valt att åka till exempelvis fjällen istället för utomlands. Samtidigt är det tyvärr mycket svårt för många verksamheter, exempelvis hotell och restaurang. Det gäller över hela den norrländska geografin.

DEN NORRLÄNDSKA BYGGBRANSCHEN upplever att orderstockarna viker och byggbolagen är generellt ganska pessimistiska. Här är det stor skillnad mellan grannlänerna, där byggbolagen i Västerbotten är betydligt mer positiva än sina kollegor i Norrbotten.

”

Även om det inte framgår exakt i undersökningen, så kan man anta att flera större byggprojekt skjuts på framtiden till följd av pandemin. Den positivare stämningen i Västerbotten kan vara en effekt av Northvoltetableringen med allt den för med sig i form av bostadsbyggande och andra effekter.

TILLVERKNINGSINDUSTRIEN går relativt bra och där är konfidensindikatorn tillbaka på samma nivå som för ett år sedan, vilket motsvarar ett normalläge. Många av företagen har haft god efterfrågan och inga omfattande restriktioner.

”

Vi får signaler om att exempelvis trävaruindustrin har utvecklats bra under hela perioden. Varken den inhemska efterfrågan eller exporten har svikit trots pandemin. Bland annat till följd av att privatpersoner över hela världen passar på att bygga om hemma under sin karantäntid. Detsamma gäller efterfrågan på mineraler, exempelvis järnmalm. Dessa två tunga branscher drar med sig övrig industri.

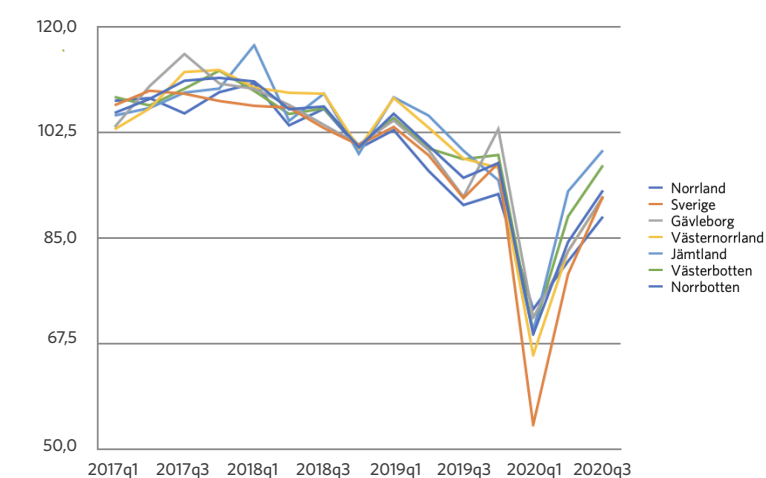
MÅNGA BRANSCHER ÄR DOCK RELATIVT OPÅVERKADE

och har till och med vissa fördelar av rådande situation. De svenska sågverken har exempelvis haft goda tider när många sågverk i omvärlden tvingats stänga. Detta samtidigt som efterfrågan på virke ökat. It-företag som tillhandahåller verktyg för fjärrmöten och distansarbetet har också haft fullt i orderböckerna och kunnat expandera. Spelutvecklingsbolagen har utvecklats till följd av att många har använt sin karantäntid till att spela och som plattform för virtuell social samvaro.

”

Hittills har vårt näringsliv klarat påfrestningen förvånansvärt bra, glädjande nog. Förutom att företagen själva varit skickliga på att hantera situationen med snabba åtgärder så har troligen stödet för korttidspermitteringar och omställning varit till hjälp. Tyvärr är prövningen inte över ännu. Vi på Norrlandsfonden ska göra vad vi kan för att hjälpa våra kunder genom denna tuffa period.

KONFIDENSINDIKATOR LÄN

Framgång för Norrrland

Vi är norra Sveriges ledande topplånefinansiär som skapar framgång genom att främja utvecklingen i regionens tillväxtföretag. Varje år lånar vi ut cirka 300 miljoner kronor till nyetablering, utveckling och expansion i det norrländska näringslivet. Vi fokuserar extra mycket på att stötta företag i inlandet, som drivs av kvinnor och som har hållbarhetsambitioner. Sedan vi startade 1961 har vi lånat ut mer än 8 miljarder kronor som i sin tur bidragit till investeringar för över 25 miljarder. Det är vårt sätt att bidra till att regionen växer, skapa framtidstro och framgång i vår del av landet.

**NORRLANDS
FONDEN**

TOPPLÅN FÖR FÖRETAG SEDAN 1961